

ROMÂNIA
CURTEA DE APPEL BUCUREȘTI-SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS
ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

SENTINȚA CIVILĂ NR. 5354
ȘEDINȚA PUBLICĂ DE LA 26.09.2011

CURTEA CONSTITUITĂ DIN:
PREȘEDINTE - DIANA MAGDALENA BULANCEA
GREFIER - GRIGORE DICULESCU

Pe rol se află soluționarea acțiunii în contencios administrativ formulată de **reclamantul** CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, în contradictoriu cu **pârâtul** ȘUFANĂ TUDOR MIRCEA, având ca obiect „**acțiune în constatare**”.

La apelul nominal făcut în ședință publică, la ordine, se prezintă pentru reclamant, consilier juridic [REDACTAT] cu delegație de reprezentare, lipsind pârâtul.

Procedura de citare este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Nemaifiind alte cereri de formulat, excepții de invocat ori probatorii de administrat, Curtea constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul asupra fondului acesteia.

Având cuvântul, reprezentantul reclamantului solicită admiterea acțiunii introductive, astfel cum a fost formulată, pentru motivele expuse în cuprinsul acesteia.

Curtea, în temeiul art. 150 din Codul de procedură civilă, declară închise dezbaterile și reține cauza spre soluționare.

CURTEA

Deliberând asupra cauzei de față, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curții de Apel București Secția a VIII a Contencios Administrativ la data de 22.12.2010, sub nr. 12676/2/2010, **reclamantul** CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII a solicitat instanței, în contradictoriu cu **pârâtul** ȘUFANĂ TUDOR MIRCEA, ca prin hotărârea ce se va pronunța să se constate existența calității de lucrător al Securității în ceea ce îl privește pe pârâtul ȘUFANĂ TUDOR MIRCEA, născut la data de 25.09.1947, în Cugir, Județul Alba, fiul lui Petru și Aurelia, cu domiciliul în CÂMPENI, [REDACTAT] Județul Alba.

În motivarea acțiunii s-a arătat că, în fapt, prin cererea nr. P 2769/07/09.02.2009, adresată C.N.S.A.S. de către doamna [REDACTAT] se solicita verificarea sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității, pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarului fond informativ nr. I 1212 (cotă C.N.S.A.S.). În acest dosar, domnul ȘUFANĂ Tudor Mircea a întocmit documente care se regăsesc în volumul 2, filele 114,119,121,122,128. Ținând cont de prevederile art. 1 alin. 7, alin. 8 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completă prin Legea nr. 293/2008, în opinia reclamantului, cererea formulată este legală.

Astfel, așa cum rezultă din cuprinsul Notei de Constatare nr. 01/1/2526/27.10.2010, precum și înscrisurilor atașate acțiunii introductive, domnul

ȘUFANĂ Tudor Mircea a avut gradele de locotenent major (1978, 1979), căpitan (1985, 1986, 1987, 1988) și, respectiv maior (1988, 1989) în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Alba, Serviciul 2.

În această calitate, domnul ȘUFANĂ Tudor Mircea a procedat la "luarea în lucru" a unei persoane semnalată că "întreține relații neoficiale cu cetățeni străini". Drept urmare, se reține și faptul că pârâțul a instruit sursele "CARTIERUL" și "VALENTIN" să informeze "asupra discuțiilor, relațiilor, comportării" persoanei urmărite, precum și "să stabilească legăturile din alte localități". Mai mult, arată reclamantul, în cazul urmăririi unui descendent de "fost condamnat", aflat în atenția Securității tocmai pentru descendența sa, pentru "legături cu cetățeni străini", "preocupări literare" și "intenții de evaziune", pârâțul a dispus o serie de măsuri, precum: dirijarea rețelei informative, percheziționarea secretă a domiciliului acestuia, verificarea persoanelor cu care întreținea legături, interceptarea corespondenței externe și interne.

Față de cele expuse anterior, în opinia reclamantului, definiția legală a noțiunii de lucrător nu presupune situațiile în care respectivele persoane (ofițeri, subofițeri) încălcau întregul sistem juridic în vigoare înainte de 1989, ci doar cazurile în care aceștia suprimau sau îngreădeau <drepturi și libertăți fundamentale ale omului>. Din punctul de vedere al legiuitorului, este irelevant dacă aceste încălcări sau limitări aveau susținere legală sau regulamentară. Altfel spus, un angajat al Securității, care, respectând instrucțiunile din acea vreme, ar fi instrumentat un dosar încălcând, pe motive politice, drepturi și libertăți fundamentale stipulate de Constituția de la acea dată, precum și de normele internaționale, la care România era parte, respectivul se înscria în sfera lucrătorilor Securității, în sensul prevederilor O.U.G. nr. 24/2008 cu modificările și completările ulterioare.

Așa cum reiese din toate documentele cuprinse în Nota de Constatate amintită anterior, reclamantul apreciază că activitatea domnului ȘUFANĂ Tudor Mircea se remarcă prin acțiunile ce au avut ca efect îngreădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

De asemenea, în opinia acestuia, activitățile desfășurate de către domnul ȘUFANĂ Tudor Mircea, în calitate de angajat al fostei Securități, au îngreădit dreptul la viață privată, prevăzut de art. 32 (inviolabilitatea domiciliului) și art. 33 (secretul corespondenței) din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

Pentru argumentele prezentate anterior, reclamantul apreciază că în cauză sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 lit. a) din O.U.G. nr. 24/2008 aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, pentru a se putea constata calitatea de "lucrător al Securității".

Astfel, norma citată impune îndeplinirea următoarelor condiții pentru a se putea reține calitatea invocată:

1. Persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității în perioada 1945 - 1989. Or, în speța dată, această condiție este asigurată, întrucât pârâțul ȘUFANA TUDOR MIRCEA a avut gradele de locotenent major (1978, 1979), căpitan (1985, 1986, 1987, 1988) și, respectiv maior (1988, 1989) în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Alba, Serviciul 2.

2. În calitatea menționată la punctul 1, să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngreădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată prin acțiunile expuse pe larg anterior.

Așa fiind, în opinia reclamantului, toate măsurile întreprinse de către domnul ȘUFANĂ Tudor Mircea au încălcat flagrant drepturi și libertăți fundamentale ale omului garantate prin legile în vigoare și la acea dată, acțiunile acestuia presupunând încălcări grave ale dreptului fundamental la viață privată.

În drept, cererea a fost întemeiată pe dispozițiile art. 1 alin. 7 teza a II - a, art. 2 lit. a), art. 8 lit. a), și art. 11 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008 coroborate cu art. 27 alin. 1 și alin. 5 și art. 35 alin. 5 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, adoptat prin Hotărârea Colegiului Nr. 2/2008, publicat în Monitorul Oficial al României Nr. 18/09.01.2009, precum și pe dispozițiile articolului 112 al Codului de Procedură Civilă.

În dovedire, reclamantul a depus o serie de înscrisuri.

Cererea este scutită de la plata taxei de timbru.

Pârâțul ȘUFANĂ TUDOR MIRCEA a depus întâmpinare, prin care a solicitat respingerea acțiunii introductive, ca fiind nelegală și netemeinică, în esență, întrucât, într-adevăr, și-a desfășurat activitatea timp de 15 ani în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Alba - Serviciul 2, în calitate ofițer de informații cu competențe în contrainformații economice până la desființarea acestei structuri în ianuarie 1990, însă activitățile pe care le-a desfășurat au fost conform metodologiei de lucru și conform reglementărilor existente la acea dată și care nu aveau nicio legătură cu sistemul comunist. Pârâțul mai arată că astfel de acțiuni se desfășurau în toate țările, indiferente de orânduirea socială a acestora. În opinia sa, prin acțiunile desfășurate, în niciun fel nu au fost afectate drepturile și viața personală a persoanelor indicate în cuprinsul notei de constatare.

Analizând actele și lucrările dosarului, în raport de obiectul cererii de chemare în judecată și de temeiurile de drept incidente în cauză, Curtea reține următoarele:

Dispozițiile art. 2 lit. a) ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, definesc noțiunea de lucrător al Securității ca fiind „orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv ofițer acoperit, în perioada 1945 - 1989, a desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului”

Din înscrisurile existente la dosarul cauzei reiese că pârâțul ȘUFANĂ TUDOR MIRCEA a avut gradele de locotenent major (1978-1979), căpitan (1985, 1986, 1987), respectiv, maior (1988, 1989), în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Alba, Serviciul 2, aspect confirmat de pârâț prin întâmpinarea depusă.

În raport de conținutul acestor înscrisuri, Curtea apreciază îndeplinită prima condiție impusă de dispozițiile art. 2 lit. a) din OUG 24/2008, în sensul că pârâțul a avut calitatea de ofițer al Securității.

Din poziția deținută, pârâțul ȘUFANĂ TUDOR MIRCEA a propus „luarea în lucru” a numitei P.C.A., supravegheată informativ ca urmare a semnalării „că întreține relații neoficiale cu cetățeni străini (studenți străini aflați la studii în România)”, în cadrul supravegherii informative fiind instruite sursele „VALENTIN” și „CARTIERUL” cu sarcini ca: informarea asupra discuțiilor, relațiilor și comportării și stabilirea legăturilor din alte localități, dispunându-se ca măsuri realizarea unui joc operativ pentru edificare, precum și acționarea pentru „cunoașterea preocupărilor extraprofesionale și din timpul programului”; a cules informații în vederea recrutării numitului D.M.G. „în vederea cunoașterii problematicei cu care se confruntă activitatea productivă” a Filaturii de Bumbac Abrud, cât și pentru încadrarea informativă a numărului mare de tineri angajați în cadrul unității, „a căror comportare este necesar a fi cunoscută”; a luat o serie de măsuri operative în cadrul urmăririi lui C.D., descendent

al unui fost condamnat la muncă silnică pe viață pentru adăpostire de fugari, supravegheat prin dosar de urmărire informativă după finalizarea studiilor universitare, atât datorită descendenței sale, cât și pentru „legături cu cetățeni străini, (...), preocupări literare” și „intenții de evaziune”, în perioada 1973-1989, precum dirijarea rețelei informative, percheziționarea secretă a domiciliului, verificarea acestuia și a legăturilor sale, interceptarea corespondenței internă și externă.

Din conținutul înscrisurilor menționate anterior, reiese în mod evident că în virtutea funcției sale, prin activitățile desfășurate, pârâțul a adus atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor, recunoscute și garantate de legislația în vigoare la acea dată, prejudiciind grav statutul persoanelor urmărite.

În consecință, Curtea reține că și a doua condiție prevăzută de dispozițiile art. 2 lit. a) din OUG 24/2008 este îndeplinită în sensul că prin acțiunile întreprinse în calitate sa de angajat al organelor Securității, pârâțul a adus atingere dreptului la viață privată al persoanelor urmărite - secretul corespondenței, astfel cum era consacrat de art. 33 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

Curtea apreciază că apărările pârâțului, formulate prin întâmpinare, nu sunt în măsură a duce la respingerea acțiunii CNSAS.

Astfel, pârâțul invocă faptul că nu a făcut altceva decât să-și exercite atribuțiile profesionale, exclusiv în limitele și exigențele prevederilor legale, însă nu au relevanță actele administrative interne cu caracter normativ sau individual care le permiteau lucrătorilor fostei Securități să intervină în viața privată a persoanelor în scopul culegerii de date și informații prin interceptarea corespondenței, interceptarea convorbirilor telefonice, crearea unor rețele de informatori dirijați să obțină informații precise în legătură cu anumite probleme de interes care vizau opiniile și mentalitățile politice, sociale, religioase etc. strict în scopul determinării sau prevenirii unor atitudinii potrivnice statului totalitar sau regimului comunist.

Curtea subliniază că esențială în reținerea calității de lucrător al Securității în accepțiunea legii este realizarea, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, de *activități prin care să fi suprimat sau îngrădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului*, iar scopul reglementării nu este nicidecum acela de a stabili o răspundere juridică în sarcina pârâțului, ci de a aduce la cunoștință activitatea sa, desfășurată în sprijinul regimului totalitar comunist.

Unul dintre drepturile fundamentale garantate de Constituția României este cel de a avea acces la orice informație de interes public (art. 31, alin. 1). Potrivit aceluiași articol, autoritățile publice "sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal" (alin. 2). Ratiunea Legii nr. 187/1999 a fost de a descrie modalitățile de exercitare a acestui drept fundamental, după cum reiese și din lectura art. 2 al acestei legi: „pentru a asigura dreptul de acces la informațiile de interes public, orice cetățean român cu domiciliul în țară sau în străinătate, precum și presa scrisă și audiovizuala, partidele politice, organizațiile neguvernamentale legal constituite, autoritățile și instituțiile publice au dreptul de a fi informate, la cerere, în legătură cu calitatea de agent sau de colaborator al organelor Securității, ca poliție politică, a persoanelor care ocupă sau candidează pentru a fi alese ori numite în următoarele demnități sau funcții", acestea fiind enumerate în același articol 2.

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității (CNSAS) este o instituție înființată în baza Legii 187/1999 cu modificările ulterioare, cu scopul de a pune la dispoziția cetățenilor români dosarele și documentele întocmite de fosta Securitate până la data de 22 decembrie 1989.

Din punctul de vedere al intenției de reglementare, potrivit preambulului Legii nr. 187/1999, „În perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, Partidul Comunist Român a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale. Aceasta îndreptățește accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste, în condițiile prezentei legi.”

Legea nr. 187/1999 nu a prevăzut doar posibilitatea cetățenilor de a avea acces la dosarele persoanelor alese de populație sau numite de către autorități, ci și *posibilitatea accesului la dosarele altor categorii de persoane care ocupă poziții sau desfășoară activități cu un impact semnificativ pentru viața societății și care trebuie deci să beneficieze de încrederea opiniei publice*. Pentru toate aceste categorii de persoane, legea a prevăzut necesitatea deconspirării relațiilor cu fosta securitate tocmai pentru a evita ca încrederea opiniei publice în entitățile pe care aceste persoane le reprezintă să fie afectată de acuzații nedovedite referitoare la colaborarea cu organele regimului totalitar. S-a considerat deci că *cetățenii României au dreptul să cunoască trecutul celor care reprezintă structuri ce joacă un rol important în societatea civilă românească*.

OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității a preluat rațiunea actului normativ inițial: prin art. 3 lit. a-z se consacră dreptul la informare cu privire la existența sau inexistența calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, în sensul ordonanței de urgență, a candidaților la alegerile prezidențiale, generale, locale și pentru Parlamentul European, precum și a persoanelor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate.

Dispozițiile nu instituie premisele unei răspunderi morale și juridice colective, fără existența unei fapte infamante și fără vinovăție, ci reflectă doar o materializare a dreptului la informare al cetățenilor cu privire la persoanele care ocupă funcții sau demnități publice, dacă și în ce măsură aceștia au suprimat sau îngrădit, prin acțiunile lor, drepturi și libertăți fundamentale ale omului, evaluare care se face de instanța de judecată în concreto, în raport de situația particulară a fiecăruia, prin evaluarea propriilor lor acțiuni.

Astfel, în cauză, apărările pârâtului referitoare la exercitarea atribuțiilor de serviciu în baza normelor interne și procedurale, nu au relevanță față de scopul explicit al reglementării. Opțiunea a aparținut pârâtului, iar eventualele repercusiuni la care pârâtul s-ar fi expus din partea unui stat totalitar, care nu își respecta propriile reglementări legale și/sau constituționale, dacă nu ar fi executat dispozițiile/ordinele primite, nu are relevanță în cauză. Decizia pârâtului de a urma astfel de instrucțiuni și ordine, în vădită contradicție cu înșiși prevederile constituționale în vigoare în perioada de referință, a căror supremație era de asemenea consacrată, și cu prevederile tratatelor internaționale ratificate de România, de a se face unul din instrumentele de supraveghere și represiune ale regimului comunist, constituie o opțiune personală a acestuia, fără nici o relevanță în aprecierea activității sale din perspectiva incidenței art. 2 lit. a din ordonanță.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Admite acțiunea formulată de către *reclamantul* CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, cu sediul în sector 3, București, MATEI BASARAB nr. 55-57 în contradictoriu cu *pârâtul* ȘUFANA TUDOR MIRCEA, cu domiciliul în CÂMPENI, [REDACTAT] Județul Alba.

Constată calitatea de lucrător în privința pârâtului ȘUFANA TUDOR MIRCEA,
născut la data de 25.09.1947, în Cugir, Județul Alba, fiul lui Petru și Aurelia.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 26.09.2011.

PREȘEDINTE,
Diana Magdalena Bulancea

GREFIER,
Grigore Diculescu

Red. DMB/GD/4ex

CONFORM CU
ORIGINALUL

